

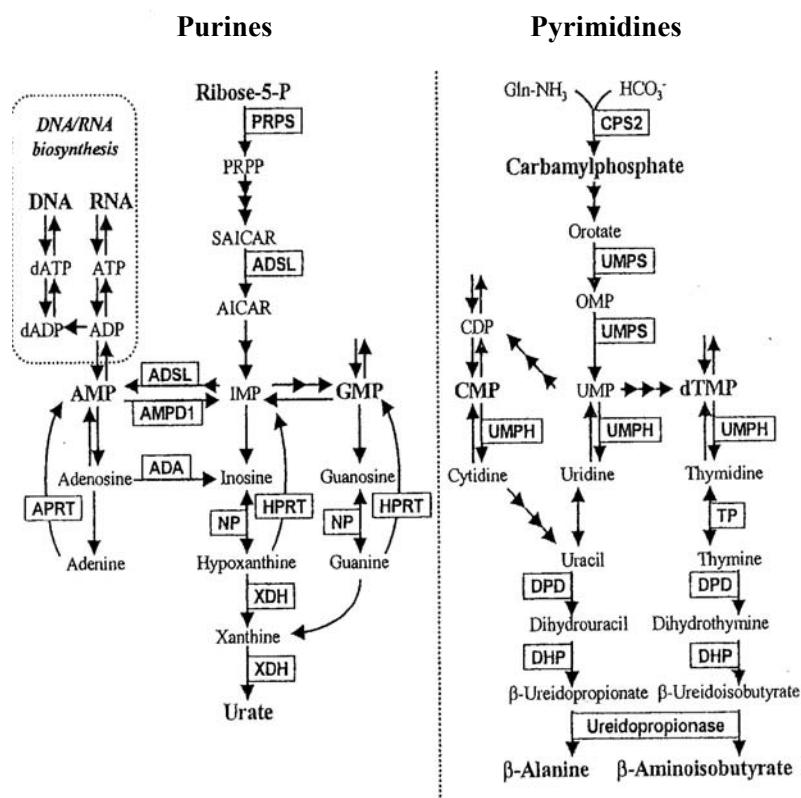
فصل ۱۴: متابولیسم پورین و پیریمیدین

Purine & Pyrimidine metabolism:

بیوشیمی: تشکیل پورین شامل مسیر پیچیده‌ای است که منجر به تولید اینوزین منو فسفات می‌شود که خود به آدنوزین یا گوانوزین منو فسفات تبدیل می‌گردد. پورینها سرانجام از طریق هیپوگزانتین و گزانتین به اسید اوریک تجزیه می‌شوند. تشکیل پیریمیدین از طریق کاربامیل فسفات (که توسط آنزیم کاربامیل فسفات سنتاز دو سیتوزولی تولید می‌شود) شروع شده و از طریق تشکیل اسید اوروتیک منجر به تولید اوریدین منوفسفات و سپس ترکیبات سیتیدین یا تیمیدین می‌گردد (شکل شماره ۲۰).

شکل شماره ۲۰. متابولیسم پورین و پیریمیدین

PRPS: فسفوریبوزیل پیروفسفات سنتتاز. ADSL: آدنیلوسوکسینات لیاز. SAICAR: سیکا ریبوزیل. AICAR: ایکا ریبوزیل. IMP: اینوزین منوفسفات. AMPD۱: منوآدنیلات دامیناز. GMP: گوانوزین منو فسفات. ADA: آدنوزین د آمیناز. APRT: آدنین فسفوریبوزیل ترانسفراز. HPRT: هیپوگزانتین گوانین فسفوریبوزیل ترانسفراز. NP: نوکلئوزید فسفوریلاز. XDH: گزانتین دهیدروژنаз (گزانتین اکسیداز). CPS۲: کاربامیل فسفات سنتتاز. Gln: گلوتامین. UMPS: اوریدین منوفسفات سنتتاز. dTMP: دزاکسی ریبوز تیمیدین منوفسفات. TP: تیمیدین فسفوریلاز. DPD: دی هیدروپیریمیدین DHP: دی هیدروپیریمیدیناز. UMP: اوریدین منوفسفات. CMP: سیتیدین منوفسفات. UMPH: اوریدین منوفسفات هیدرولاز. OMP: اوروتیدین منوفسفات.

علائم بالینی:

- تظاهرات کلیوی: عفونتهای راجعه ادراری، سنگ کلیه و نارسایی کلیه.
- تظاهرات عصبی: عقب ماندگی روانی حرکتی، اپی لپسی، اسپاستیسیتی، دیستونی، عدم تعادل، اوتیسم، کری و رفتار خود تخریب.
- آرتربیت.
- کوتاهی قد.
- کرامپهای عضلانی و لاغری عضله.
- کم خونی.
- نقص ایمنی با بروز عفونتهای راجعه.

بررسیهای آزمایشگاهی:

- الف - اسید اوریک سرم، اسید اوریک ادرار ۲۴ ساعته.
- ب - نسبت اسید اوریک به کراتینین در ادرار صبحگاهی: در نوزادان: ۰.۲-۰.۳ ، در یکسالگی: ۰.۲-۰.۲ ، در ۵-۲ سالگی: ۰.۲-۱.۵ ، در ۱۴-۶ سالگی: ۰.۲-۱ و در بزرگسالی: ۰.۰-۰.۱۵ مول/مول.

- افزایش این نسبت: در افزایش فعالیت آنزیم فسفوریبوزیل پیروفسفات سنتتاز، سندروم لش نیهان و نفروپاتی جوانی فامیلی ناشی از افزایش اسید اوریک خون دیده می‌شود.
- کاهش این نسبت: در نقص آنزیمی نوکلئوزید فسفوریلاز، گزانتینوری و افزایش فعالیت آنزیم نوکلئوتیداز دیده می‌شود.
نکته: فرمول تبدیل مول و میلی گرم در نسبت اسید اوریک به کراتینین: مول/مول = $0.67 \times \text{میلی گرم}/\text{میلی گرم}$.
پ- بررسی کریستالهای ادرار.
ت- اندازه گیری پورینها و پیریمیدینهای ادرار توسط کروماتوگرافی مایع با عملکرد بالا:
- در ادرار ۲۴ ساعته یا ادرار صبحگاهی (دفع پورین و پیریمیدین تحت تاثیر رژیم غذایی قرار می‌گیرد و در طی روز ممکن است تغییر قابل توجهی کند).
- اجتناب از متیل گزانتینها (مانند قهوه، چای، کاکائو و لیکوراپس) از روز قبل از آزمایش ادرار و در طی جمع آوری آن.
- رد کردن وجود عفونت ادراری.
- به منظور تشخیص بیماری عصبی: ادرار را فوراً فریز کرده و بر روی یخ خشک انتقال دهید (زیرا متابولیتهای نشانگر در نقص آنزیمی آدنوزیل سوکسیناز بی ثبات هستند).

بخش ۱- نقائص متابولیسم پورین: Disorders of purine metabolism:

۱-۱- فعالیت بیش از حد فسفوریبوزیل پیروفسفات سنتتاز:
**Phosphoribosyl pyrophosphate synthetase (PRPS)
superactivity:**

علائم بالینی:

زمان تولد و دوره نوزادی: طبیعی.

دوره شیرخوارگی: ممکن است با افزایش اسید اوریک خون و وجود خون، کریستال و اسید اوریک در ادرار ظاهر کند.

دوره کودکی: با کری، عقب ماندگی شدید تکامل عصبی، عقب ماندگی ذهنی و اوتیسم بروز می کند.

اواخر دوره نوجوانی یا اوایل دوره بزرگسالی: در این دوران سنگ سیستم ادراری، نقرس، آرتربیت نقرسی، کولیک کلیوی، دفع سنگ و عدم علائم عصبی رخ می دهد.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم فسفوریبوزیل پیروفسفات سنتتاز.

توارث ژنتیکی: وابسته به X.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- پلاسمما: افزایش اسید اوریک.
- ادرار: افزایش اسید اوریک و هیپوگزانتین.
- بررسی آنزیم: در فیبروبلاستها و لنفوبلاستها.

درمان: شامل تجویز آلوپورینول ۲۰-۱۰ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بیمار روزانه، رژیم غذایی محدود از نظر مصرف پورین، قلیاً کردن ادرار و مصرف زیاد مایعات است. بایستی مراقبت بیمار از نظر تشکیل سنگهای گزانتینی کلیه صورت گیرد.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

نکته: در مادر نیز کری ارشی و نقرس یا افزایش اسید اوریک خون وجود دارد.

۲-۱- نقص آدنیلوسوکسینات لیاز:

Adenylo succinate Lyase(ADSL)deficiency:

علائم بالینی:

زمان تولد: طبیعی.

دوران نوزادی و شیرخوارگی: عقب ماندگی شدید روانی حرکتی، عقب ماندگی ذهنی متوسط تا شدید، تشنج، یافته‌های اوتیسم در برخی از بیماران شامل عدم تماس چشمی، رفتارهای کلیشه‌ای و خود آسیب، عدم تعادل در برخی از بیماران، عقب ماندگی رشد، کاهش تonus عضلانی و لاغری عضلات.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم آدنیلوسوکسینات لیاز.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- خون: افزایش سوکسینیل آدنوزین، سوکسینیل آمید و ایمیدازول کربوکسامید ریبوزید.
- ادرار: افزایش سوکسینیل آدنوزین، سوکسینیل آمید و ایمیدازول کربوکسامید ریبوزید.
- مایع مغزی نخاعی: افزایش سوکسینیل آدنوزین، سوکسینیل آمید و ایمیدازول کربوکسامید ریبوزید.
- اسیدهای آمینه خون: پس از هیدرولیز اسیدی خون، افزایش گلیسین و اسید آسپارتیک مشاهده می‌شود.
- بررسی آنزیم: در فیبروبلاستها و لنفوسيتها.

درمان: شامل درمان علامتی و از جمله درمان تشنج است.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۳-۱- نقص میوآدنیلات دآمیناز یا آدنوزین منوفسفات دآمیناز عضله:

Myoadenylate deaminase (muscle AMP deaminase deficiency):

علائم بالینی:

زمان تولد، دوران نوزادی و شیرخوارگی: طبیعی.

دوره کودکی: خستگی زودرس و کرامپهای عضلانی بدنبال ورزش. در اغلب موارد ممکن است بدون علامت یا با علائم کمی همراه باشد.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم میو آدنیلات دامیناز.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- **خون:** افزایش کراتین کیناز.

- **آزمون ایسکمی:** افزایش ناکافی در آمونیاک و افزایش طبیعی در لاکتات خون.

درمان: شامل تجویز روزانه ۲-۶۰ گرم ریبوز است.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۴-۱- نقص آدنوزین دامیناز: Adenosine deaminase (ADA) deficiency

علت نیمی از موارد نقص ایمنی ترکیبی شدید است.

علائم بالینی:

زمان تولد و دوره نوزادی: طبیعی.

دوره شیرخوارگی: از چند ماهگی با سندروم نقص ایمنی ترکیبی شدید تظاهر میکند. علائم آن شامل عفونتهای شدید باکتریایی و ویروسی، اسهال راجعه یا پایدار، اختلال رشد، عفونت پوستی، ذات الریه و التهاب راجعه گوش میانی است. بیمار بدنبال دریافت واکسنهای زنده ضعیف شده دچار عفونت منتشر و در صورت دریافت خون از فردی با سلولهای T سالم، دچار علائم واکنش پیوند برعلیه میزان می شود. علاوه بر این در بیمار، بیماریهای اتوایمون نظیر کم خونی همولیتیک، کاهش پلاکت یا نارسایی تیروئید در مبتلایان شایع است. علائم عصبی مانند کاهش تonus

عضلانی، ترمور، نیستاگموس، اسپاستیسیتی، دیستونی، آتنوز و عدم توانایی نگه داشتن سر، کم بودن موی سر، تاخیر تکامل، لنفوم سلولهای B، اختلال عملکرد کبد، هپاتیت راجعه، عدم مشاهده بافت‌های لنفاوی در معاینه حلق و نبودن سایه تیموس در رادیوگرافی روی می‌دهند. البته اشکال خفیف تر بیماری دیرتر بروز می‌کنند و یا در دوره بزرگسالی علائم نقص سیستم ایمنی را باز می‌کنند. این بیماری بدون اختلال در سیستم ایمنی نیز گزارش گردیده است.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم آدنوزین دامیناز.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: یک مورد در هر ۵۰۰-۴۰۰ هزار تولد زنده در نیویورک.

روش تشخیص:

- خون: کاهش لنفوسيتها، کاهش گاماگلوبولینها، افزایش آدنوزین و داکسی آدنوزین.
- ادرار: افزایش داکسی آدنوزین.
- بررسی آنزیم: در گلبولهای قرمز.
- آزمون غربالگری نوزادی: بر روی لکه خونی خشک شده بر روی کاغذ صافی.

درمان: تزریق گلبولهای قرمز اشعه دیده و یخ زده از افراد سالم به بیماران، بمدت یکماه سطوح آنزیم و ایمنی با واسطه سلولی طبیعی در بیمار فراهم می‌کند، پس این درمان باستی هر ماه تکرار شود. درمان جایگزینی آنزیم با آنزیم گاوی کونژوگه شده به پلی اتیلن گلیکول^۱ نیز ثابت شده در بسیاری از بیماران مفید است. این درمان ابتدا با تزریق عضلانی دو بار در هفته و سپس یکبار در هفته عملکرد سیستم ایمنی را به حالت طبیعی بر می‌گرداند. از روش اخیر جهت آمادگی بیماران شدیداً بدخال برای دریافت پیوند نیز استفاده می‌شود. از ژن درمانی نیز جهت درمان استفاده شده است، به این ترتیب که از سلولهای CD34 جدا شده از خون بند ناف اтолوگ خون محیطی بیمار، بعنوان دریافت کننده های وکتور ویروسی حاوی ژن آدنوزین دامیناز انسانی استفاده شده و سپس به بیمار تزریق می‌شوند.

^۱ PEG-ADA

درمان قطعی: پیوند مغز استخوان یا کبد جنینی.
آزمون تشخیص قبل از تولد: بررسی آنزیم در آمنیوسیتها و نمونه پرزهای کوریونی.

۵-۱- نقص نوکلئوزید فسفوریلاز:

Nucleoside phosphorylase (NP) deficiency:

علائم بالینی:

زمان تولد و دوره نوزادی: طبیعی.
دوران شیرخوارگی و کودکی: علائم بیماری معمولاً بین ۱-۶ سالگی و بندرت دیرتر از آن آغاز می‌شود. تظاهرات بیماری شامل تاخیر تکامل، ضعف یا فلج اسپاستیک دو اندام یا همه اندامها، کاهش یا افزایش تonus عضلانی، عفونتهای مکرر پوست، ریه و گوش میانی، کم خونی همولیتیک خود ایمن و نقص ایمنی سلولی می‌باشد.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم پورین نوکلئوزید فسفوریلاز.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- پلاسمما: کاهش اسید اوریک، افزایش گوانوزین و اینوزین.
- ادرار: کاهش اسید اوریک، افزایش گوانوزین و اینوزین.
- بررسی آنزیم: در گلبولهای قرمز.

درمان: پیوند مغز استخوان.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۶- نفروپاتی هیپراوریسمیک نوجوانی فامیلی: Familial juvenile hyperuricaemic nephropathy:

علائم بالینی:

زمان تولد، دوران نوزادی، شیرخوارگی و کودکی: طبیعی.
دوره نوجوانی: معمولاً علائم آن از زمان بلوغ شروع می شود و شامل نقرس و نارسایی کلیوی زودرس می باشد.

نقص بیوشیمی: احتمالاً نقص در انتقال کلیوی.
توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- پلاسمما: افزایش اسید اوریک.
- ادرار: کاهش اسید اوریک.
- سابقه فامیلی مثبت.

درمان: نامعلوم.
آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

Xanthinuria: ۷- گزانتینوری:

علائم بالینی:

زمان تولد، دوران نوزادی و شیرخوارگی: طبیعی.
دوره کودکی: معمولاً علائم آن از اوایل کودکی شروع می شود و شامل بروز خون در ادرار، سنگ کلیه (از نوع گزانتین که رادیولوستن است)، نارسایی کلیوی، آسیب

عضلانی و مفصلی، یافته های تغییر شکل ظاهری و کاهش یا افزایش تonus تونوس عضلانی می باشد. بیماری در بیش از نیمی از هموژیگوتها بدون علامت است.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم گزانتین اکسیداز یا دهیدروژناز. نقص سولفات اکسیداز و کمبود کوفاکنور مولیبدنیوم از سایر علل این بیماری هستند.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- پلاسمما: کاهش اسید اوریک، افزایش شدید گزانتین و افزایش هیپوگزانتین.
- ادرار: کاهش اسید اوریک، گزانتین و هیپوگزانتین خیلی بالا.
- سابقه فامیلی مثبت.

درمان: شامل رژیم غذایی با محدودیت مصرف پورین و مصرف فراوان مایعات است. در صورتی که مقداری از فعالیت آنزیم باقی مانده باشد، تجویز آلوپورینول مفید است.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۱-۸- سندروم لش-نیهان: Lesch-Nyhan syndrome:

علائم بالینی:

زمان تولد و دوره نوزادی: طبیعی.

دوره شیرخوارگی: بیمار معمولاً پسری است که تا ۶-۸ ماهگی طبیعی می باشد. سپس دچار ظهور کریستالها یا شنهای نارنجی در پوشک، بروز سنگهای اوراتی سیستم ادراری (که رادیولوست هستند)، دفع بدون درد خون در ادرار، عفونت ادراری، کولیک و دفع سنگ از ادرار می شود که معمولاً قبل از تکامل یافته های عصبی و رفتاری تظاهر می کنند. سایر علائم شامل اشکال در تکامل حرکتی در ۶ ماهه دوم زندگی همراه با کاهش یا افزایش تonus عضلانی، کم خونی

مگالوبلاستیک بعلت کمبود فولات، حرکات غیر ارادی نظیر دیستونی، کره و آتنوز، بروز حرکات کره بدنبال هیجانات مثبت یا منفی، حرکات رقص مانند در دستها و پاهای^۱، اسپاسم‌های اپی ستوتونیک دوره‌ای، اسپاستیسیتی و وضعیت قیچی بودن اندامهای تحتانی و اسپاسم عضلانی که منجر به دررفتگی مفصل ران می‌شود، افزایش رفلکس‌های تاندونی و بابنگی مثبت، تشنج و عقب ماندگی ذهنی دربرخی از بیماران، دیزآرتی، رفتارهای تهاجمی و خود آسیب مانند گاز گرفتن لبها و انگشتان (همراه با جیغ زدن و گریه کردن) که منجر به از دست رفتن بافت‌ها می‌شود (دیس اتونومی و سندروم کورنلیا دلانژ^۲ از تشخیص افتراقی‌های این رفتارها هستند)، غیاب آسیب اعصاب محیطی حسی، حساسیت به درد، استفراغ، تاخیر رشد وزن و قد، نقرس، اختلال عملکرد بیضه‌ها و ناهماهنگی لبها و زبان است که منجر به اشکال در تغذیه و بلع می‌شود. معمولاً هوش بیماران طبیعی یا تقریباً طبیعی بوده و کنترل ادرار و مدفعه دارند، اما هرگز راه رفتن را یاد نمی‌گیرند. تهاجم کلامی، نقرس و آرتربیت حاد نقرسی در بزرگسالان درمان نشده روی می‌دهند.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم هیبو گزانتین- گوانین فسفوریبوزیل ترانسفراز.

توارث ژنتیکی: وابسته به X مغلوب.

میزان بروز: یک مورد در هر ۳۸۰ هزار تولد زنده.

روش تشخیص:

- ادرار: افزایش اسید اوریک و هیپوگزانتین.
- بررسی آنزیم: در فیبروبلاستها و گلبولهای قرمز همولیز شده.

درمان: شامل رژیم غذایی پر پروتئین و پر کالری با محدودیت مصرف پورین است که مatasفانه خیلی موثر نمی‌باشد، اما منجر به افزایش گزانتین و هیپوگزانتین و احتمالاً سنگهای گزانتینی می‌شود که بایستی به طریق سنگ شکنی یا جراحی درمان شوند. مصرف فراوان مایعات و تجویز آلوپورینول ۴۰۰-۲۰۰ میلی گرم روزانه و تجویز فولات که در دو مرحله تولید پورین لازم است نیز توصیه می‌شود. سنگهای

¹ Balism
² Cornelia De Lange syndrome

اوراتی با مصرف آلوپورینول حل می شوند. عوارض عصبی بایستی درمان علامتی شوند و تنها راه موفق کنترل رفتارهای خود آسیب، کشیدن دندانها و محدود کردن فعالیت فیزیکی است.

آزمون تشخیص قبل از تولد: بررسی آنزیم در آمنیوسيتها و نمونه پرزهای کوریونی.

نکته: در هر بیمار مبتلا به افزایش اسید اوریک خون با یا بدون وجود فلچ مغزی، فعالیت این آنزیم بایستی بررسی شود. همچنین دفع بدون درد خون در ادرار، دفع سنگ اوراتی یا بروز حملات حاد آرتریت نقرسی در دوره بزرگسالی در بیمار با یا بدون وجود فلچ مغزی یا حرکات آتوئید که همراه با رفتار و هوش طبیعی باشد، اما بیمار قادر برای رفتن نیست یا راه رفتن اسپاستیک دارد و یا بهنگام راه رفتن پایش را بر روی زمین می کشد، نیاز به بررسی این آنزیم دارد.

۹-۱- نقص آدنین فسفو ریبوزیل ترانسفراز:

Adenine phosphoribosyltransferase (APRT) deficiency:

علائم بالینی: ممکن است بدون علائم بوده و یا از زمان تولد تا ۷۴ سالگی تظاهر کند. بندرت با ظهر ناقاط قهوه ای رنگ بر روی پوشک شیرخوار مشخص می شود. در موارد علامت دار تظاهرات آن شامل سوزش ادرار و وجود خون، کریستال یا سنگ در ادرار، تب و عفونت ادراری، کولیک کلیوی یا احتباس ادراری بعلت سنگ، احتمال بروز نارسایی حاد کلیه در شیرخوارگی بعلت سنگ و نارسایی مزمن کلیه محتاج به دیالیز یا پیوند کلیه می باشد. سنگها از نوع دی هیدروکسی آدنین و رادیولوستنت هستند.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم آدنین فسفو ریبوزیل ترانسفراز.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- ادرار: افزایش آدنین و ۲-۸ دی هیدروکسی آدنین.
- بررسی آنزیم: در گلوبولهای قرمز.

درمان: رژیم غذایی با محدودیت مصرف پورین، مصرف فراوان مایعات و تجویز روزانه آلوپورینول ۱۰ میلی گرم به ازای هر کیلو گرم وزن بیمار تا میزان حداقل ۳۰۰ میلی گرم مفید است. قلیایی کردن ادرار اثری ندارد و استفاده از سنگ شکنی جهت برداشتن سنگهای از قبل تشکیل شده لازم است.
آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

بخش ۲ - نقصان متابولیسم پیریمیدین:

Disorders of pyrimidine metabolism:

Hereditary orotic aciduria:

۱-۲- اوروتیک اسیدوری ارثی:

علائم بالینی:

زمان تولد: طبیعی.

دوران نوزادی و شیرخوارگی: شامل کم خونی مگالوبلاستیک بدون پاسخ بدرمان، اختلال رشد، عقب ماندگی ذهنی، اسهال، استراتاپیسم، اختلالات عصبی، انسداد سیستم ادراری و احتمالاً نقص سیستم ایمنی سلولی است.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم اوریدین منو فسفات سنتاز.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- پلاسما: افزایش اسید اوروتیک.
- اسیدهای آلی ادرار: افزایش اسید اوروتیک.
- بررسی آنزیم: در گلوبولهای قرمز.

درمان: شامل تجویز روزانه ۲۵-۱۵۰ میلی گرم به اوریدین ازای هر کیلوگرم وزن بیمار است. درمان با اندازه گیری اسید اوروتیک بایستی پایش شود. آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۲-۲- نقص پیریمیدین ۵' نوکلئوتیداز:

Pyrimidine 5'-nucleotidase deficiency:

علائم بالینی:

زمان تولد: طبیعی.

دوران نوزادی و شیرخوارگی: از دوره نوزادی با هموگلوبینوری احتمالی بروز می کند. کم خونی همولیتیک مزمن با نقاط بازو فیلیلیک در گلوبولهای قرمز و بزرگی طحال در دوره شیرخوارگی ظاهر می کند.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم اوریدین منو فسفات هیدرولاز.
توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- بررسی گلوبول قرمز: افزایش گلوتاتیون.
- بررسی آنزیم: در گلوبولهای قرمز.

تشخیص افتراقی: مسمومیت مzman با سرب.

درمان: بندرت تزریق خون لازم می باشد.

پیش آگهی: نسبتا خوب است.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۲-۳- نقص دی‌هیدرو پیریمیدین دهیدروژناز:
Dihydropyrimidine dehydrogenase (DPD) deficiency:

علائم بالینی:

زمان تولد: طبیعی.

دوران نوزادی، شیرخوارگی، کودکی و نوجوانی: از دوره نوزادی با اشکالات تغذیه ای و احتمالاً افزایش تونوس عضلانی بروز می‌کند. در دوران شیرخوارگی، کودکی و نوجوانی علائم تشنج، سر کوچک، عقب ماندگی ذهنی، اختلال رشد و احتمالاً یافته های اوتیسم ظاهر می‌شوند. اغلب موارد بدون علامت هستند. مسمومیت با ۵ فلورواوراسیل در بیماران بدون علامت شدید و گاهی کشنده است.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم دی‌هیدرو پیریمیدین دهیدروژناز.

توارث ژنتیکی: نامعلوم.

میزان بروز: نامعلوم.

روش تشخیص:

- پلاسمما: افزایش اوراسیل و تیمین.
- ادرار: افزایش اوراسیل و تیمین.
- مایع معزی نخاعی: افزایش اوراسیل و تیمین.
- بررسی آنزیم: در فیبروبلاستها و گلبولهای سفید.

درمان: ندارد.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۴-۲- نقص تیمیدین فسفوریلاز:
Thymidinephosphorylase(TP)deficiency:

علائم بالینی:

زمان تولد: طبیعی.

دوره نوزادی: از دوره نوزادی با آسیب مغزی میتوکندریایی، علائم گوارشی و آسیب عصبی عضلانی تظاهر می کند.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم تیمیدین فسفوریلаз.

نقص بیوشیمی: سندروم کاهش اسید دزاکسی ریبو نوکلئیک میتوکندریایی.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

- پلاسمما: لاکتان بالا و تیمیدین خیلی بالا.

- ادرار: لاکتان بالا و تیمیدین خیلی بالا.

- بررسی آنزیم: در گلبولهای سفید.

درمان: ندارد.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۲-۵- نقص دی هیدروپیریمیدیناز:

Dihydropyrimidinase (DHP) deficiency:

علائم بالینی:

زمان تولد و دوره نوزادی: طبیعی.

دوره شیرخوارگی: از دوره شیرخوارگی با علائم مشابه نقص آنزیمی دی هیدروپیریمیدین دهیدروژناز شروع می شود. علاوه بر این اشکالات تغذیه، آترووفی مادرزادی پرזהای میکرونی روده و فلچ اسپاستیک همه اندامها نیز بروز می کند. بیماران ممکن است بدون علامت باشند.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم دی هیدروپیریمیدیناز.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

• پلاسمما: اوراسیل و تیمیدین بالا.

• ادرار: اوراسیل و تیمیدین بالا، دی هیدرو اوراسیل و دی هیدرو تیمیدین بالا.

• مایع معزی نخاعی: اوراسیل و تیمیدین بالا.

درمان: ندارد.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۶-۲- نقص یوریدوپرپیوناز: Ureidopropionase deficiency:

علائم بالینی:

زمان تولد و دوره نوزادی: طبیعی.

دوره شیرخوارگی: از دوره شیرخوارگی با علائم مشابه نقص آنزیمی دی هیدرو پیریمیدین دهیدروژناز شروع می شود. علاوه بر این دیستونی، افزایش تonus عضلانی، آتروفی عصب بینایی و اسکولیوز هم در بیمار روی میدهد.

نقص آنزیم: نقص در آنزیم یوریدوپرپیوناز.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نادر.

روش تشخیص:

• ادرار: اوراسیل و تیمیدین طبیعی یا بالا، دی هیدرو اوراسیل و دی هیدرو تیمیدین طبیعی یا بالا، یوریدوپرپیونات، بتا آلانین و یوریدو ایزو بوتیرات بالا.

درمان: ندارد.

آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.

۲-۷- سایر نتائج متابولیسم نوکلئوتید:**۲-۷-۱- افزایش فعالیت بیش از حد نوکلئوتیداز:**

این بیماری بعنوان سندرم کمبود نوکلئوتید هم نامیده می شود.

علائم بالینی:

شامل عقب ماندگی روانی حرکتی (اساسا تکلم)، تشنج، عدم تعادل، عفونتهای راجعه و اختلالات رفتاری (نظیر بیش فعالی، توجه کم و تعامل اجتماعی ضعیف) می باشد. نقص آنزیم: افزایش شدید فعالیت آنزیم نوکلئوتیداز.

توارث ژنتیکی: اتوزوم مغلوب.

میزان بروز: نامعلوم.

روش تشخیص:

- ادرار: اسید اوریک پائین یا در حد پائین طبیعی.
- بررسی آنزیم: در فیبروبلاستها.
- سایر بررسیهای پورین و پیریمیدین: طبیعی.

درمان: تجویز ۵۰ میلی گرم اوریدین به ازای هر کیلوگرم وزن بیمار که بتدریج به میزان ۱۰۰ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بیمار افزایش می یابد و موجب بهبود قابل ملاحظه در تکلم، رفتار، تشنج و فراوانی عفونتها می گردد. آزمون تشخیص قبل از تولد: ندارد.